

DOI: [10.26565/2311-2379-2025-109-08](https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-109-08)

УДК 339.74(477:100)

Л. Г. ОЛЕЙНІКОВА*

доктор економічних наук,
старший науковий співробітник Центру впровадження результатів
фінансово-економічних досліджень
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8204-4434>, e-mail: oleynikova.mila@ukr.net

А. В. ЧЕРЕП**

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5253-7481>, e-mail: cherep.av.znu@gmail.com

О. Г. ЧЕРЕП**

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри управління персоналом та маркетингу
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3098-0105>, e-mail: cherep2508@gmail.com

О. Д. ПРОСКУРА**

студент
e-mail: pad180904@gmail.com

* ДННУ «Академія фінансового управління», б. М. Міхновського, 38, Київ, 01010, Україна

** Запорізький національний університет, вул. Університетська, 66, Запоріжжя, 69000, Україна

ФОРМУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ОСНОВІ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

Розглянуто питання валютної політики держави, її методи та інструменти. Досліджено методології та результати проведення валютної політики. Виокремлено дві реальні банківські системи: Федеральна резервна система (ФРС) та Європейський центральний банк (ЄЦБ). Досліджено динаміку процентних ставок ФРС США, індекс споживчих цін США, відсоткові ставки ЄЦБ, індекс споживчих цін ЄЦБ, відсоткові ставки НБУ та індекс споживчих цін України 2022–2024 рр. Проаналізовано проблеми позитивної та негативної динаміки зміни інструментів формування вітчизняної валютної політики на основі міжнародного досвіду. Виокремлено цілі формування валютних резервів і політики валютної інтервенції. Показано, як діють методи та інструменти валютної політики: процентні ставки, валютний курс, валютні резерви, валютні інтервенції. Зазначено, що при надмірно швидкому темпу інфляції зміна процентних ставок не буде дією. Розкрито функції валютного курсу та його залежність від процентних ставок. Визначено функцію та значення валютних резервів країни під час зовнішньоекономічних змін та коливань. Розкриті функції валютних інтервенцій, як методу валютної політики в короткостроковій перспективі. На реальному прикладі США показано вдалий досвід роботи Федеральної резервної системи під час світової кризи пандемії Covid-19. Досліджено роботу Європейського центрального банку. Комбінація всіх вищевказаних інструментів валютної політики є запорукою збалансованого бюджету держави. Жодна економіка країни не може існувати без постійного грошового потоку, де як іноземні, так і державна валюта перебувають у постійному обороті та обміні. Прикладами успішної валютної політики можна вважати політику Федеральної резервної системи США та Європейського центрального банку. Під час кризи пандемії Covid-19 обидві системи чудово впоралися з економічними викликами. ФРС та ЄЦБ взяли за основу своєї політики підняття відсоткових ставок, аби подолати надмірний темп інфляції, який був приблизно на одному рівні. Відображено різницю в терміні проведення обох систем та найближчі можливі перспективи проведення їх політики. Внесено пропозиції щодо вдосконалення валютної політики України шляхом адаптації до зовнішньоекономічних умов та налагодження дій валютних інтервенцій.

Ключові слова: **інфляція, валютний курс, валютні резерви, процентні ставки, валютні інтервенції.**

JEL Classification: E40, E43, E44, E60, E62.

Постановка проблеми. В будь-якій країні є державний бюджет, фінанси якого перебувають у постійному обороті. Аби забезпечити бюджет доходом та знизити витрати, в кожній країні є особистий комплекс політик та заходів. Одним з них є валютна політика.

Валютна політика держави є комплексом дій та інструментом центрального банку держави, основною функцією яких є використання і управління державними фінансовими ресурсами для контролю над загальною грошовою масою в країні. Головне питання в тому, як використовувати валютну політику для збалансування та наповнення бюджету держави з урахуванням міжнародного досвіду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання формування вітчизняної валютної політики досліджували вітчизняні науковці, а саме: Белінська Я.В. (2009), Береславська О.І. (2013), Глухова В.І. (2016), Григоренко О. Я. (2004), Дашко І.М. (2024), Дідур С.В. (2016), Єлісєєва О.Є. (2016), Міщенко В.І. (2010), Нідзельська І.А. (2010), Кулінець А.П. (2010), Шульга С.О. (2010), Огренич Ю.О. (2024), Олейнікова Л.Г. (2024), Пирожков С. І. (2004), Сухоруков А. І. (2004, 2021), Сухорукова О. А. (2021), Череп А.В. (2024), Череп О.Г. (2024).

Як зазначають вітчизняні науковці Пирожков С. І., Сухоруков А.І., Григоренко О.Я., головною метою валютної політики держави є сприяння економічному зростанню та збалансування бюджету країни. Основними інструментами є процентні ставки, валютний курс, валютні резерви, валютні інтервенції та вимоги Центрального банку до резервів інших банків та банківських установ країни (Пирожков, Сухоруков & Григоренко, 2004).

Науковці Дідур С.В., Глухова В.І., Єлісєєва О.Є. у статті «Аналіз тенденцій коливання валютного курсу в умовах кризи в Україні» дослідили основні причини поточних проблем з коливання обмінного курсу української валюти і його волатильність в умовах кризи. В статті представлено основні функції обмінного курсу і фактори, що впливають на нього, проаналізовано динаміку змін обмінного курсу протягом періоду та запропоновано заходи щодо поліпшення валютного регулювання задля стабілізації економіки України, що буде відбиватися на курсі валют (Дідур, Глухова & Єлісєєва, 2016). Але не вивченим залишається досвід розвинених країн світу щодо формування вітчизняної валютної політики в період російсько-української війни. Тож тема є надзвичайно актуальною.

Мета та завдання дослідження. Метою наукового дослідження є . вдосконалення валютної політики України шляхом вивчення досвіду розвинених країн світу. Для досягнення поставленої мети визначено основні завдання, які передбачають: дослідити функції валютного курсу та значення валютних резервів країн світу при здійсненні зовнішньоекономічних змін та коливань; виокремити функції валютних інтервенцій, як методу валютної політики на реальному прикладі США; дослідити досвід Європейського центрального банку та найближчі можливі перспективи проведення їх політики; внести пропозиції щодо вдосконалення валютної політики України з урахуванням досвіду розвинених країн світу.

Методологія дослідження полягає у використанні аксіологічного аналізу щодо формування валютної політики на теренах вітчизняної фінансової системи з урахуванням міжнародного досвіду, а також системного та структурно-функціонального методів. Тож, системний метод дозволив врахувати чинники щодо впливу на формування вітчизняної валютної політики. Використання структурно-функціонального методу дозволило сформулювати цілісну систему в розрізі економічної політики держави для адаптації економіки країни до нових умов господарювання. Використання крос- культурного підходу допоміг надати порівняльний аналіз міжнародного досвіду щодо формування валютної політики, що дозволило виявити загальне і спільне, особливості та відмінності у валютних політиках різних країн.

Основні результати. Залежно від ситуації в бюджеті країни, запроваджуються заходи з використання кожного з інструментів бюджетної політики. Внутрішньодержавним інструментом є процентні ставки, завдяки яким бюджет наповнюється за рахунок відсотків від грошового обігу між банками країни та їх клієнтами.

Валютний курс слугує довгостроковим інструментом адаптації до ситуації на зовнішньому ринку та врівноваження зовнішнього боргу. Короткостроковим інструментом є валютні інтервенції, що передбачають комплекс дій для збалансування бюджету країни шляхом тимчасового посилення або послаблення національної валюти (Сухоруков & Сухорукова, 2021).

Валютні резерви представляють собою державні накопичення у вигляді іноземних валют та золотовалютного запасу, які слугують інструментом фінансової безпеки країни на випадок різних зовнішньоекономічних змін та криз (Енциклопедія Сучасної України, 2024).

Процентна ставка – інструмент Центрального банку країни, що регулює ціну, за якою інші комерційні банки беруть в нього позику. Також процентна ставка регулює ціну позики в комерційних банках. Таким чином даний інструмент регулює ціну грошей, що допомагає регулювати їх обсяг в країні.

В аспекті національної економіки процентні ставки грають важливу роль у бюджетній політиці держави. Задля стабільності економіки необхідно тримати рівень інфляції на задовільному рівні. При збільшенні процентної ставки Центральний банк додає ціну валюті країни. Таким чином інфляція трохи сповільнюється. Дану політику країни зазвичай використовують для подолання тривалих загальноекономічних шоків, прикладом якого є пандемія COVID-19.

Варто зазначити, що вищі процентні ставки надають конкурентоспроможність валюті на міжнародному валютному ринку. Таким чином країна є більш привабливою для залучення іноземних інвестицій, що також дають важелі для наповнення бюджету держави. Але це є позитивний сценарій для країн з помірним рівнем інфляції. При цьому, якщо темп інфляції країни зростає зі значною швидкістю, процентні ставки не зможуть перекрити його і валюта країни продовжить значно знецінюватися (Team, 2024).

Валютний курс – це відношення ціни одної валюти до ціни іншої. У валютного курсу є декілька функцій. Одною з них є зовнішньоекономічна діяльність. При зниженні курсу іноземної валюти, вартість національної валюти стає вищою. Таким чином ціна продукції вітчизняного виробництва стає вищою на зовнішньоекономічному ринку. І навпаки, коли національна валюта падає, попит на вітчизняну продукцію на зовнішньому ринку переважає пропозицію, що негативно впливає на наповнення бюджету країни.

Другою функцією є міжнародні валютні операції, що тісно пов'язані з відсотковими ставками. Вони можуть змінюватися протягом зовсім невеликих проміжків часу, аби виконувати операцію обміну валют якнайчастіше і наповнювати державний бюджет за рахунок різниці між курсом валют (Kenton, 2024).

Валютні резерви – фінансові накопичення держави, що забезпечують економічну стабільність під час зовнішньоекономічних змін та коливань та зберігаються, зазвичай, у іноземній валюті, такій як євро, долар США чи японська ієна. Дані активи можуть зберігатися у формі облігацій та інших цінних паперів. Також валютним резервом можуть слугувати золотовалютні запаси завдяки стабільності ціни на золото та його світове визнання.

Спеціальні права запозичення є також складовою валютних резервів країни. Вони формуються Міжнародним валютним фондом (МВФ) та слугують доповненням до валютних резервів країни, пропорційно її економічного статусу на світовій арені.

Валютні резерви мають декілька функцій. Першою є економічна безпека: при зовнішньоекономічних шоках за рахунок резервних фондів можна пом'якшити їх негативний вплив та виграти час для внесення змін в економічну політику держави для адаптації економіки країни до нових факторів.

Другою є забезпечення країни фінансовим ресурсом для врівноваження темпу інфляції та валютного курсу. В даному контексті важливу роль грають процентні ставки та міжнародні валютні операції. Отже другою функцією валютних резервів є забезпечення економічної стабільності держави (Grover, 2024).

Валютні інтервенції – це комплекс дій державного банку або державного казначейства, спрямованих на посилення або послаблення національної валюти на валютному ринку задля досягнення певних цілей держави на макроекономічному рівні. На відміну від політики валютного курсу, політика валютної інтервенції передбачає короткострокові дії задля досягнення певного результату. Прикладом таких дій є зміна обсягу іноземної валюти в країні. Таким чином можна зменшити обсяг іноземної валюти в країні, шляхом її продажу і зробити вітчизняну продукцію більш привабливою для імпортерів з інших країн. Данна політика може допомогти за незначні терміни реалізувати значні обсяги продукції та наповнити бюджет країни.

З іншого боку політика валютної інтервенції може навпаки мати ціль збільшити обсяг іноземної валюти в країні, шляхом її купівлі за національну валюту. Такий підхід збільшить

можливості країни для імпорту іноземної продукції та зменшить витрати державного бюджету країни (Моуа, 2024).

Політика валютної інтервенції може бути використана задля посилення або послаблення національної валюти. При масовому продажі національної валюти зростає попит в іноземній валюті, а з ним зростає і ціна. Таким чином національна валюта стає слабшою.

З іншого боку, якщо необхідно збільшити попит на національну валюту країни, виконується продаж іноземної валюти з купівлею національної. Тоді відбувається посилення національної валюти (Forex Trading Glossary, 1998).

Встановлено, що після пандемії COVID-19 світ охопила криза, що призвела до надмірного темпу інфляції, яка не обійшла і США. Аби знизити темп інфляції протягом найближчих років, було прийнято рішення поступового, але значного підвищення відсоткових ставок. FOMC, що в перекладі означає Федеральний комітет з відкритих ринків, є відповідальним відділом Федеральної резервної системи ФРС США за монетарну політику. Данною структурою було прийнято рішення почати політику підвищення процентних ставок з січня 2022 року (Nyatt, 2025).

Таким чином спочатку відсоткові ставки у США дорівнювали 0,25% (рис. 1). Перше підвищення було в березні 2022 року, тоді відсоткові ставки сягали вже 0,50%. Через певні проміжки часу підвищення набували все більших значень і вже в липні 2023 сягали 5,50% (Statista, 2024a).

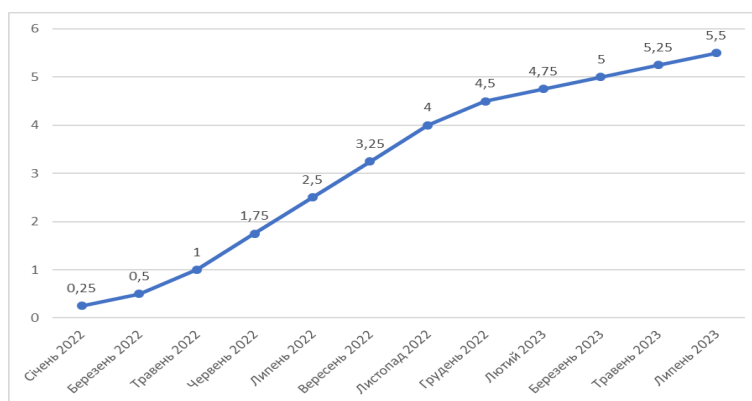

Рис. 1. Динаміка процентних ставок ФРС США 2022–2024 рр.
Fig. 1. Dynamics of US Fed interest rates 2022–2024

Джерело / Source: (Statista, 2024a)

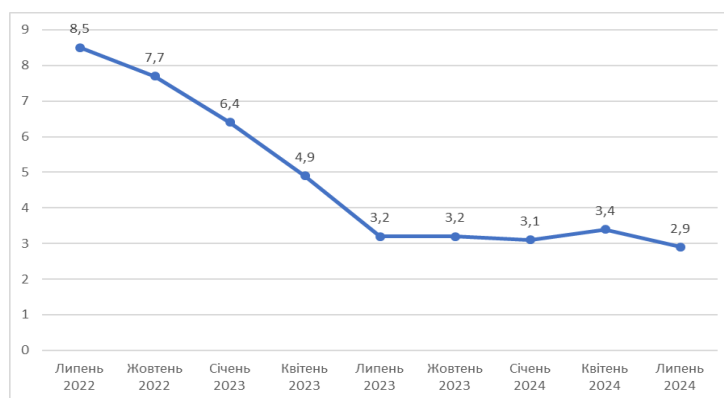
Відсоткова ставка ФРС сягала 5,50% до липня 2024 року. 7 Але не дивлячись на це, показник інфляції тримає тенденцію до зниження. Таким чином з антирекордних 9,1% в червні 2022 року вдалося досягти результату 2,9% вже в липні 2024 (рис. 2) (Investing.com, 2024a).

Отже підвищення відсоткових ставок ФРС дало значні результати. Вже за рік показник інфляції наблизився до позначки в 3%, що свідчить про дієвість даної політики FOMC. Подальшими цілями США є поступове зниження відсоткових ставок а також наближення показника інфляції до двох відсотків.

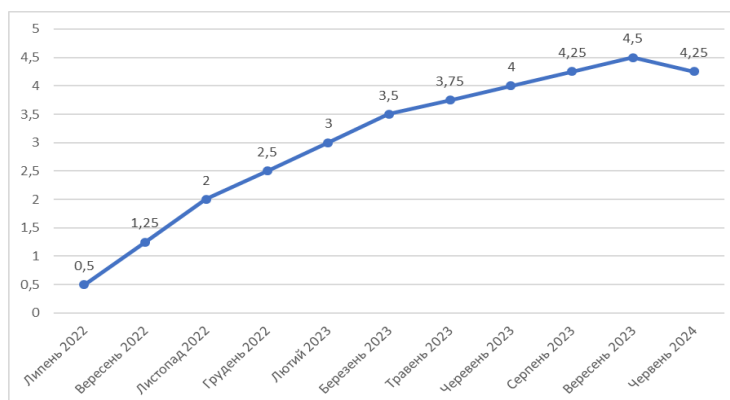
Другим прикладом можна вважати ЄЦБ. Зіштовхнувшись в 2022 році зі світовою кризою та різким зростом темпу інфляції, ЄЦБ почав схожу політику з підвищення процентних ставок.

Таким чином з 0,50% в липні 2022 року відсоткові ставки до кінця року зросли до 2,5% (рис. 3). Порівнюючи з показниками ФРС, показник ЄЦБ не є настільки критичним, але тут основну роль грають не показники а метод вирішення проблеми. ЄС мав на меті знаходження золотієї середини між стійкістю євро, стабільністю економічного розвитку та зовнішньої торгівлі (Bank of Finland, 2023).

Зростання відсоткових ставок було до вересня 2023 року. Далі йде тенденція до зменшення. Графік відсоткових ставок ЄЦБ відрізняється від графіку ФРС. Це пов'язано з терміном планування даної політики, а також з її методами та цілями (Statista, 2024b).

Рис. 2. Індекс споживчих цін США 2022–2024 рр.**Fig. 2. US Consumer Price Index 2022–2024**

Джерело / Source: (Investing.com. 2024a)

Рис. 3. Відсоткові ставки ЄЦБ, 2022–2024 рр.**Fig. 3. ECB interest rates, 2022–2024**

Джерело / Source: (Bank of Finland, 2023)

Темп інфляції в ЄС склав свій антирекорд в жовтні 2022 року, тоді він склав 11,5%. Завдяки політиці підвищення відсоткових ставок в найближчий час вдалося досягти його стрімкого зниження (рис. 4) (Statista, 2024c)

Отже, дана політика дала значний результат і темп інфляції знизився нижче 3%. Пандемія не оминула й Україну. Також серед загроз економічній стабільності додалася повномасштабна війна з росією, яка позбавила Україну значної частини як внутрішнього зовнішнього доходу. Таке економічне навантаження не могло пройти непомітно, тому можна побачити значний стрибок відсоткових ставок НБУ з 9% у січні 2022 року до екстремального показника у 25% в липні 2022 року (рис. 5) (Мінфін, 2024).

Хоча дана політика хоч і була жорсткою, вона дала значний результат. І вже за рік з 26% індекс споживчих цін опустився до 4,8% (рис. 6.) Але не дивлячись на це, можна побачити тенденцію до підвищення темпу інфляції. Відсоткові ставки хоча й опустилися, але всеодно тримають великі показники. Це можна пов'язати з воєнними діями в Україні та не досить розвиненою валютною політикою (Investing.com, 2024b).

Висновки. Встановлено, що валютна політика – комплекс дій центрального банку держави, спрямований на збалансування бюджету країни та підтримання її валюти на оптимальному рівні. Основним інструментом даної політики є процентні ставки. Вони використовуються для змін валютного курсу, зовнішньої торгівлі та політики валютних інтервенцій.

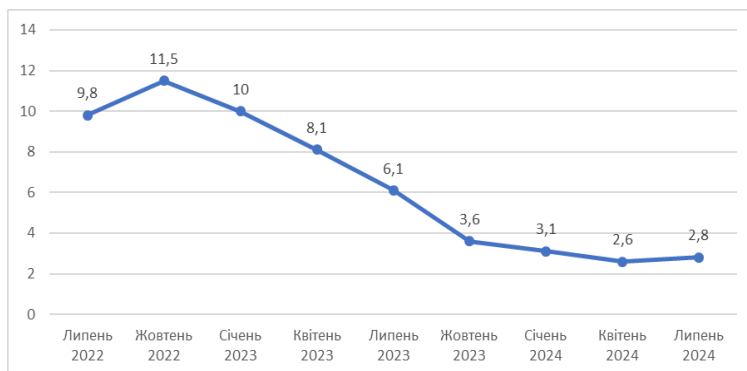

Рис. 4. Індекс споживчих цін ЄЦБ 2022–2024 рр.

Fig. 4. ECB Consumer Price Index 2022–2024.

Джерело / Source: (Statista, 2024c)

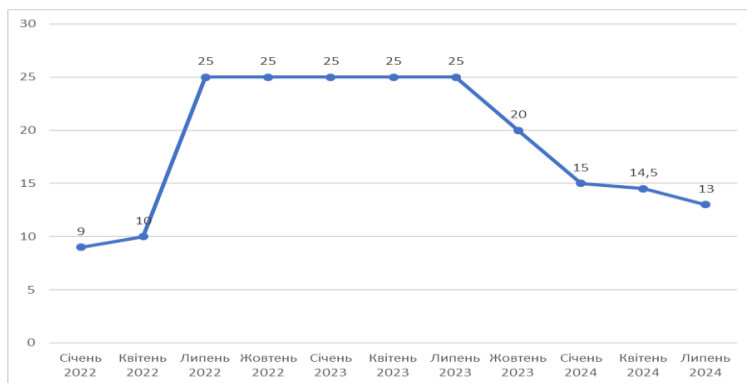

Рис. 5. Відсоткові ставки НБУ 2022–2024 рр.

Fig. 5. NBU interest rates 2022–2024.

Джерело / Source: (Мінфін, 2024)

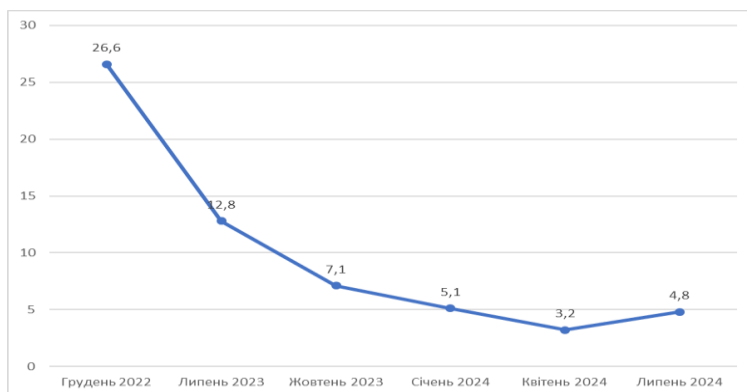

Рис. 6. Індекс споживчих цін України 2022–2024 рр.

Fig. 6. Consumer Price Index of Ukraine 2022–2024.

Джерело / Source: (Investing.com, 2024b)

Процентні ставки є інструментом Центрального банку країни, що регулює ціну, за якою інші комерційні банки беруть в нього позику, а також формує ціну позики в комерційних банках. Основними випадками зміни процентних ставок є зовнішньоекономічні шоки, прикладом якого

можна назвати пандемію Covid-19. При збільшенні процентних ставок підвищується ціна валюти країни, що знижує темп інфляції. Таким чином бюджет країни стає більш захищеним від зменшення купівельної спроможності грошей в ньому. Вищі процентні ставки також збільшують конкурентоспроможність валюти країни на міжнародному валютному ринку, що додає привабливість країні для залучення іноземних інвестицій і збільшує шляхи наповнення бюджету країни.

Терміни проведення підняття процентних ставок були різними: США ще не почали опускати відсоткові ставки, але це може бути заплановано вже в найближчі часи, зважаючи на те, що індекс споживчих цін США знизився до 2,9%. ЄЦБ вже почав опускати відсоткові ставки, зважаючи на досить близький до США результат у 2,8. Різниця в валютній політиці обох країн пов'язана в різниці їх інтересів та цілей, тому не можна однозначно сказати, чия політика є ефективнішою. Для будь-якої країни це має бути індивідуальний підхід з різними методами та строками виконання.

У випадку України ситуація є складнішою через воєнні дії на території країни, що обрізає значну частину шляхів наповнення державного бюджету. Отже Україні після закінчення війни варто тримати напрямок на розвиток виробництва та залучення іноземних інвестицій, аби збільшити дохід країни. Другим кроком є приділення уваги валютним інтервенціям під час експорту продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белінська Я.В. Проблеми валютно-курсової стабільності в Україні. Актуальні проблеми економіки. 2009. № 8. С. 200–208. URL: <https://eco-science.net/downloads/archive/2009/8.pdf>
2. Береславська О. Дисбаланси валютного ринку України. Вісник Національного банку України. 2013. – № 3(205). С. 3–44. URL: <https://journal.bank.gov.ua/archive/2013/3.pdf>
3. Дідур С.В., Глухова В.І., Єлісеєва О.Є. Аналіз тенденцій коливання валютного курсу в умовах кризи в Україні. Економіка і суспільство. Випуск 5 / 2016. Мукачівський державний університет. С. 338–345 URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-5-2016.pdf>
4. Міщенко В.І. Гнучкий режим курсоутворення: етапи запровадження та можливі наслідки для економічного розвитку України: науково-аналітичні матеріали. К.: НБУ ЦНД, 2010. Вип. 15. 124 с. URL: https://www.krok.edu.ua/download/alimpiiev-evgenij-volodimirovich/14_alimpiiev.pdf
5. Пирожков С. І., Сухоруков А. І., Григоренко О. Я. Валютна політика та її форми. Валютні обмеження. 2004. URL: http://ukrbook.net/litopys/jurnal/2004/LJ_24_04.pdf
6. Сухоруков А. І., Сухорукова О. А. Стратегічний менеджмент в економічних системах транзитивних країн. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент», №48, 2021. С. 22–27. URL: <http://inas.nbuv.gov.ua/uk/article/UJRN-0001432613>
7. Череп А.В., Череп О.Г., Огренич Ю.О., & Курченко М.І. Досвід Данії з цифровізації бізнес процесів як приклад для України. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 324(6), 2024, С. 164–168. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-26>
8. Череп А.В., Олейнікова Л.Г., Веремеєнко О.О., Кіндій П.Р. Досвід розвинених країн світу щодо розвитку фондового ринку. Актуальні проблеми економіки. 2024. №5 (275). С. 242–249. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/05/5.24_topic-Cherep-A.V.-Oleynikova-L.H.-Veremieienko-%D0%9E.%D0%9E.-Kindii-P.R.-242-249.pdf
9. Череп А. В., Огренич Ю. О., Колобердянюк І. І., Нагаєць С. В. Огляд практичного досвіду використання цифрових технологій в Європі: розділ в колективній монографії «Цифровізація як інструмент забезпечення якості надання освітніх послуг з урахуванням європейського досвіду: колективна монографія / за ред. А. В. Череп, І. М. Дашко, Ю. О. Огренич, О. Г. Череп. Запоріжжя : видавець ФОП Мокшанов В. В., 2024. 300 с. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14258696>
10. Теоретико-методичні засади використання цифрових технологій в Україні шляхом впровадження досвіду ЄС : колективна монографія колективна монографія / за ред. А. В. Череп, І. М. Дашко, Ю. О. Огренич, О. Г. Череп. Запоріжжя: Видавець ФОП Мокшанов В. В., 2024. 246 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24080>
11. Валютні резерви. Енциклопедія Сучасної України. 2024. URL: <https://esu.com.ua/article-33054>

12. Team T. I. Monetary Policy Meaning, Types, and Tools. Investopedia. 2024. URL: <https://www.investopedia.com/terms/m/monetarypolicy.asp>
13. Kenton W. Bank Rate: Definition, How It Works, Types, and Example. Investopedia. 2024. URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/bankrate.asp>
14. Grover A. Foreign Exchange Reserves: Components, Significance & Challenges. Vance Blog. 2024. URL: <https://www.vance.tech/blog/foreign-exchange-reserves>
15. Moya E. Historic Government Interventions in Currencies. OANDA. Online Forex, Shares & Crypto CFD Trading Broker. OANDA. 2024. URL: <https://www.oanda.com/us-en/trade-tap-blog/trading-knowledge/FX-Market-Historic-Currency-Interventions/>
16. Forex Terms. Fibo Group. Currency Intervention. Best Forex and CFD Broker since 1998 | Start Trading Online - Fibo Group. Forex Trading Glossary, 1998. URL: <https://www.fibogroup.com/products/clients/glossary/currency-intervention/>
17. Hyatt D. Next Fed Meeting: What May Happen in September? Investopedia. 2025. URL: <https://www.investopedia.com/next-fed-meeting-7551561#:~:text=During%20the%202022-2023%20tightening,Fed's%20annual%20target%20of%202%20>
18. U.S. federal funds rate 1954-2024. Statista. 2024a. URL: <https://www.statista.com/statistics/187616/>
19. United States Consumer Price Index (CPI) YoY. Investing.com. 2024a. URL: <https://www.investing.com/economic-calendar/cpi-733>
20. European Central Bank's monetary policy formulation and implementation in 2022 – Bank of Finland's Annual Report 2022. Bank of Finland. 2023. URL: <https://annualreport.bankoffinland.fi/2022/annual-report/monetary-policy/>
21. ECB interest rate 2008-2024. Statista. 2024b. URL: <https://www.statista.com/statistics/621489/fluctuation-of-fixed-rate-interest-rates-ecb/>
22. EU inflation rate July 2024. Statista. 2024c. URL: <https://www.statista.com/statistics/685943/cpi-inflation-rate-europe/>
23. Відсоткові ставки за операціями НБУ (липень 2024). Мінфін. 2024. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/nbu/rates/2024-07/>
24. Ukraine CPI. Investing.com. 2024b. URL: <https://ca.investing.com/economic-calendar/cpi-2208>

Конфлікт інтересів: автори повідомляють про відсутність конфлікту інтересів.

*Стаття надійшла до редакції 04.06.2025
Стаття рекомендована до друку 27.10.2025
Стаття опублікована 30.12.2025*

REFERENCES

1. Belinska, Y. V. (2009). Problems of currency-exchange rate stability in Ukraine. Actual Problems of Economics, (8), 200–208. Retrieved from <https://eco-science.net/downloads/archive/2009/8.pdf> (in Ukrainian)
2. Bereslavskaya, O. (2013). Imbalances of the currency market of Ukraine. Bulletin of the National Bank of Ukraine, 3(205), 3–44. Retrieved from <https://journal.bank.gov.ua/archive/2013/3.pdf> (in Ukrainian)
3. Didur, S. V., Glukhova, V. I., & Yelisieieva, O. Ye. (2016). Analysis of exchange rate fluctuation trends under crisis conditions in Ukraine. Economy and Society, (5), 338–345. Mukachevo State University. Retrieved from <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-5-2016.pdf> (in Ukrainian)
4. Mishchenko, V. I. (2010). Flexible exchange rate regime: stages of introduction and possible consequences for economic development of Ukraine. Scientific-analytical materials, 15. Kyiv: NBU CND. Retrieved from https://www.krok.edu.ua/download/alimpiev-evgenij-volodimirovich/14_alimpiev.pdf (in Ukrainian)
5. Pyrozhkov, S. I., Sukhorukov, A. I., & Hryhorenko, O. Ya. (2004). Currency policy and its forms. Currency restrictions. Retrieved from http://ukrbook.net/litopys/jurnal/2004/LJ_24_04.pdf (in Ukrainian)
6. Sukhorukov, A. I., & Sukhorukova, O. A. (2021). Strategic management in economic systems of transitional countries. Scientific Bulletin of the International Humanitarian University.

Series: Economics and Management, (48), 22–27. Retrieved from <http://jnas.nbu.gov.ua/uk/article/UJRN-0001432613> (in Ukrainian)

7. Cherep, A. V., Cherep, O. H., Ohrenych, Yu. O., & Kurchenko, M. I. (2024). Denmark's experience in business process digitalization as an example for Ukraine. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 324(6), 164–168. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-324-6-26> (in Ukrainian)

8. Cherep, A. V., Oleinikova, L. H., Veremieienko, O. O., & Kindii, P. R. (2024). Experience of developed countries in stock market development. Actual Problems of Economics, 5(275), 242–249. Retrieved from https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/05/5.24._topic-Cherep-A.V.-Oleynikova-L.H.-Veremieienko-%D0%9E.%D0%9E.-Kindii-P.R.-242-249.pdf (in Ukrainian)

9. Cherep, A. V., Ohrenych, Yu. O., Koloberdyanko, I. I., & Nahaets, S. V. (2024). Review of practical experience in using digital technologies in Europe. In A. V. Cherep, I. M. Dashko, Yu. O. Ohrenych, & O. H. Cherep (Eds.), Digitalization as a tool for ensuring the quality of educational services considering European experience: Collective monograph (pp. 290–300). Zaporizhzhia: FOP Mokshanov V. V. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14258696> (in Ukrainian)

10. Cherep, A. V., Dashko, I. M., Ohrenych, Yu. O., & Cherep, O. H. (Eds.). (2024). Theoretical and methodological foundations of using digital technologies in Ukraine through the implementation of EU experience: Collective monograph. Zaporizhzhia: FOP Mokshanov V. V. Retrieved from <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24080> (in Ukrainian)

11. Currency reserves. (2024). Encyclopedia of Modern Ukraine. <https://esu.com.ua/article-33054> (in Ukrainian)

12. Team T. I. (2024). Monetary policy: Meaning, types, and tools. Investopedia. Retrieved from <https://www.investopedia.com/terms/m/monetarypolicy.asp>

13. Kenton, W. (2024). Bank rate: Definition, how it works, types, and example. Investopedia. Retrieved from <https://www.investopedia.com/terms/b/bankrate.asp>

14. Grover, A. (2024). Foreign exchange reserves: Components, significance & challenges. Vance Blog. Retrieved from <https://www.vance.tech/blog/foreign-exchange-reserves>

15. Moya, E. (2024). Historic government interventions in currencies. OANDA Blog. Retrieved from <https://www.oanda.com/us-en/trade-tap-blog/trading-knowledge/FX-Market-Historic-Currency-Interventions/>

16. Fibo Group. (1998). Currency intervention. Forex Trading Glossary. Retrieved from <https://www.fibogroup.com/products/clients/glossary/currency-intervention/>

17. Hyatt, D. (2025). Next Fed meeting: What may happen in September? Investopedia. Retrieved from <https://www.investopedia.com/next-fed-meeting-7551561#:~:text=During%20the%202022-2023%20tightening,Fed's%20annual%20target%20of%202%25>

18. Statista. (2024a). U.S. federal funds rate 1954–2024. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/187616/>

19. Investing.com. (2024a). United States Consumer Price Index (CPI) YoY. Retrieved from <https://www.investing.com/economic-calendar/cpi-733>

20. Bank of Finland. (2023). European Central Bank's monetary policy formulation and implementation in 2022. Annual Report 2022. Retrieved from <https://annualreport.bankoffinland.fi/2022/annual-report/monetary-policy/>

21. Statista. (2024b). ECB interest rate 2008–2024. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/621489/fluctuation-of-fixed-rate-interest-rates-ecb/>

22. Statista. (2024c). EU inflation rate July 2024. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/685943/cpi-inflation-rate-europe/>

23. Ministry of Finance of Ukraine. (2024). Interest rates on NBU operations (July 2024). Retrieved from <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/nbu/rates/2024-07/> (in Ukrainian)

24. Investing.com. (2024b). Ukraine CPI. Retrieved from <https://ca.investing.com/economic-calendar/cpi-2208>

Conflict of Interest: the authors declare no conflict of interest.

The article was received by the editors 04.06.2025

The article is recommended for printing 27.10.2025

The article was published on 30.12.2025

L. OLEYNIKOVA*, D.Sc. (Economics), Senior Researcher of the Center for Implementation of Financial and Economic Research Results, <https://orcid.org/0000-0001-8204-4434>, oleynikova.mila@ukr.net
A. CHEREP**, D.Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of Finance, Banking, Insurance and Stock Market, <https://orcid.org/0000-0001-5253-7481>, cherep.av.znu@gmail.com
O. CHEREP**, D.Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of Human Resources Management and Marketing, <https://orcid.org/0000-0002-3098-0105>, cherep2508@gmail.com
O. PROSKURA**, Student, pad180904@gmail.com

* National State University of Ukraine "Academy of Financial Management",
38 Mikhnovsky St., Kyiv, 01010, Ukraine

** Zaporizhzhia National University, 66, Universytetska St., Zaporizhzhia, 69000, Ukraine

FORMATION OF DOMESTIC CURRENCY POLICY ON THE BASIS OF INTERNATIONAL EXPERIENCE

The issues of the monetary policy of the state, its methods and tools are considered. The methodologies and results of the currency policy are studied. Two real banking systems are distinguished: the Federal Reserve System (Fed) and the European Central Bank (ECB). The dynamics of interest rates of the US Federal Reserve, the US consumer price index, the interest rates of the ECB, the consumer price index of the ECB, the interest rates of the NBU and the consumer price index of Ukraine in 2022–2024 have been studied. The problems of positive and negative dynamics of changes in the instruments of formation of domestic currency policy on the basis of international experience are analyzed. The goals of formation of foreign exchange reserves and the policy of currency intervention are allocated. It is shown how the methods and instruments of currency policy work: interest rates, exchange rate, foreign exchange reserves, foreign exchange interventions. It is noted that with an excessively fast inflation rate, a change in interest rates will not be effective. The functions of the exchange rate and its dependence on interest rates are revealed. The function and significance of the country's foreign exchange reserves during foreign economic changes and fluctuations are determined. The functions of currency interventions as a method of currency policy in the short term are revealed. The real example of the United States shows the successful experience of the Federal Reserve System during the global crisis of the Covid-19 pandemic. The work of the European Central Bank is studied. The combination of all the above instruments of currency policy is the key to a balanced budget of the state. No economy in a country can exist without a constant cash flow, where both foreign and government currencies are in constant circulation and exchange. The difference in the period of implementation of both systems and the nearest possible prospects for the implementation of their policy is reflected. Proposals have been made to improve the currency policy of Ukraine by adapting to foreign economic conditions and establishing the actions of foreign exchange interventions.

Keywords: **inflation, exchange rate, foreign exchange reserves, interest rates, foreign exchange interventions.**

JEL Classification: E40, E43, E44, E60, E62.

Як цитувати: Олейнікова Л.Г., Череп А.В., Череп О.Г., & Проскура О.Д. (2025). Формування вітчизняної валютної політики на основі міжнародного досвіду. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Економічна»*, (109), 84–93. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-109-08>

In cites: Oleynikova L., Cherep A., Cherep O., & Proskura O. (2025). Formation of domestic currency policy on the basis of international experience. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series*, (109), 84–93. <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2025-109-08> (in Ukrainian)
